

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Trnkové a soudkyň Mgr. Kateřiny Bednařikové a JUDr. Věry Balejové v právní věci žalobce **S. P.**, zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Praha 4, Na Zlatnici 301/2, proti žalovanému **Městskému úřadu Prachatice**, se sídlem Prachatice, Velké nám. 3, zastoupenému Mgr. Lukášem Zscherpem, advokátem se sídlem Plzeň, Lochotínská 1108/18, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

t a k t o :

- I. U r č u j e s e** , že zásah žalovaného vůči žalobci, spočívající ve volbě způsobu vymáhání pokuty ve výši 3 000 Kč, uložené žalobci příkazem žalovaného ze dne 29. 6. 2015, č. j. VV-6794/2015, prostřednictvím soudního exekutora **byl nezákonný**.
- II. Žalovaný je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 17 445 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Mgr. Jaroslava Topola.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhal deklaratorního poskytnutí soudní ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který měl spočívat ve volbě způsobu vymáhání pokuty, která byla žalobci

uložena příkazem žalovaného ze dne 29. 6. 2015, č. j. VV-6794/2015, a to prostřednictvím soudního exekutora Mgr. Ing. J. P.

Žalobce uvedl, že příkazem žalovaného ze dne 29. 6. 2015, č. j. VV-6794/2015 mu byla uložena pokuta ve výši 3 000 Kč. Tento příkaz nabyl právní moci dne 27. 4. 2015 a byl vykonatelným exekucním titulem. Město Prachatice podalo dne 6. 1. 2017 návrh na provedení exekuce prostřednictvím soudního exekutora Mgr. Ing. J. P. Tento soudní exekutor byl pověřen usnesením Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 10. 1. 2017, č. j. 48 EXE 166/2017. Vyrozuměním ze dne 8. 2. 2017, č. j. 134 EX 00642/17 – 058, byl žalobce exekutorem vyrozuměn o zahájení exekuce. Z tohoto vyrozumění žalobce seznal, že náklady exekuce se předběžně stanovují v částce 7 865 Kč. Žalobce dále odkázal na exekucní příkaz ze dne 16. 1. 2017 a na dva exekucní příkazy ze dne 19. 1. 2017, které však k žalobě nepřiložil.

Žalobce tvrdí, že se žalovaný dopustil nezákonného zásahu, neboť porušil § 175 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), podle kterého je správce daně povinen zvolit způsob vymáhání nedoplatku tak, aby výše nákladů spojených s vymáháním, nebyla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku. Nedoplatek žalobce činí 3 000 Kč a předpokládané náklady exekuce dosahují částky téměř 3 x vyšší. Podle žalobce se tedy jedná o zjevný nepoměr mezi dlužnou částkou a výší nákladů na jeho vymáhání. Citované ustanovení daňového řádu je přitom pro žalovaného závazné, neboť je podle § 106 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) exekucním správním orgánem. Pokud žalovaný prováděl výkon rozhodnutí sám, tj. nepožádal-li o výkon místně příslušný celní úřad, byl v tomto rozsahu správcem daně a byl povinen respektovat § 175 odst. 2 daňového řádu. Žalobce odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2015, č. j. 8 As 143/2014 – 47 (dostupný z www.nssoud.cz), který řešil obdobný případ, kdy byla soudním exekutorem vymáhána pokuta ve výši 2 500 Kč a náklady spojené s exekucí byly taktéž vyčísleny částkou 7 865 Kč.

Žalovaný podle žalobce postupoval nezákonně, neboť mu již v době, kdy požádal o vymáhání nedoplatku soudního exekutora, muselo být zřejmé, že náklady spojené s vymáháním budou ve zjevném nepoměru k výši dlužné částky. Zkrácení na svých právech žalobce spatřuje v tom, že bude muset uhradit náklady exekuce, které přesahují vymáhanou částku téměř třikrát, a dále v tom, že je na něj soudním exekutorem činen značný psychický nátlak k uhrazení vymáhané částky (obstavení všech účtů žalobce a vydání exekucního příkazu na všechna tři motorová vozidla ve vlastnictví žalobce).

Žalovaný ve vyjádření k žalobě předně popřel svou pasivní věcnou legitimaci a jako osobu, která by měla být v pozici žalovaného, označil město Prachatice. Město Prachatice totiž požádalo o vymáhání nedoplatku soudního exekutora, což vyplývá i z exekucního návrhu ze dne 6. 1. 2017. Exekuce je vedena ve prospěch oprávněného, kterým je město Prachatice. Pokud by snad byla žaloba úspěšná a žalovanému by byla uložena povinnost obnovit stav před zásahem, pak by to nemohl učinit, neboť návrh na zastavení exekuce může podat pouze oprávněný.

Žalovaný považuje žalobu za nedůvodnou. Žalovaný uvedl, že město Prachatice podalo návrh na exekuci, neboť žalobce ani po roce a půl od právní moci příkazu neuhradil dobrovolně uloženou pokutu. Po zahájení exekuce byla částka pokuty téměř ihned uhrazena, což podle žalovaného svědčí o efektivitě postupu soudního exekutora. Takových výsledků

by žalovaný podle svých slov nebyl schopen takto rychle dosáhnout. Žalovaný považuje postup města Prachatice za zcela oprávněný, souladný se zákony a dobrými mravy.

Žalovaný odkazuje na § 175 odst. 1 daňového řádu, který umožňuje vymáhání nedoplatků prostřednictvím soudního exekutora a dovozuje, že je dáno právo volby, jak bude exekuce provedena. Žalovaný uvádí, že před volbou způsobu vymáhání provedl kalkulaci nákladů spojených s vymáháním pokuty a dospěl k závěru, že nedisponuje dostatečným personálním a materiálním zázemím pro realizaci vymáhání nedoplatku. Daňová exekuce by byla neefektivní.

Pokud jde o náklady exekuce, tak žalovaný odkázal na novelu exekutorského tarifu, která fakticky snížila odměnu soudního exekutora v případě dobrovolného plnění na celkovou částku 3 250 Kč plus DPH, což ve vztahu k jistině 3 000 Kč není nepřiměřené. Žalovaný současně poukázal na to, že žalobce v rámci exekuce pokutu dobrovolně uhradil, čímž se snížily náklady exekuce na částku 3 932,50 Kč včetně DPH, což podle žalovaného není ve zjevném nepoměru k vymáhané jistině. Žalovaný navrhl důkaz exekucním spisem soudního exekutora, který prováděl exekuci.

K odkazovanému rozsudku Nejvyššího správního soud žalovaný uvádí, že jej lze aplikovat na situace, kdy služeb soudních exekutorů využívají statutární města (v konkrétním případě šlo o Magistrát města Olomouc). Žalovaný uvádí, že město Prachatice není statutárním městem a nemá velikostní, personální a materiální vybavení, a proto bylo zcela oprávněné, aby využilo služeb soudního exekutora.

Z podkladů předložených žalobcem vyplynuly pro nyní projednávanou věc následující podstatné skutečnosti: Žalobce předložil příkaz Městského úřadu Prachatice ze dne 29. 6. 2015, č. j. VV-6794/2015, kterým byl žalobce shledán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, za což mu byla uložena pokuta ve výši 3 000 Kč. Příkaz podle vyznačené doložky nabyl právní moci dne 24. 7. 2015.

Dále žalobce předložil exekucní návrh na pověření soudního exekutora ze dne 6. 1. 2017, který podalo město Prachatice soudnímu exekutorovi Mgr. Ing. J. P. k vymození na povinném žalobci jistiny ve výši 3 000 Kč podle exekucního titulu – příkazu o uložení pokuty – a k vymození povinnosti nahradit exekutorovi pověřenému provedením exekuce náklady exekuce a oprávněnému náklady oprávněného.

Žalobce předložil taktéž vyrozumění o zahájení exekuce ze dne 8. 2. 2017, č. j. 134 EX 00642/17 – 058, kterým byl žalobce vyrozuměn, že soudní exekutor Mgr. Ing. J. P. byl exekucním soudem pověřen k provedení exekuce (pověření č. j. 48 EXE 166/2017 vydané Okresním soudem v Českých Budějovicích dne 10. 1. 2017) na základě exekucního titulu – příkazu o uložení pokuty Městského úřadu Prachatice č. j. VV-6794/2015 ze dne 29. 6. 2015 – na návrh oprávněného města Prachatice k vymození povinnosti povinného žalobce a jeho manželky, a to povinnosti zaplatit pohledávku ve výši 3 000 Kč s příslušenstvím a povinnosti uhradit oprávněnému náklady oprávněného podle § 87 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekucní činnosti (exekucní řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „exekucní řád“), a soudnímu exekutorovi náklady exekuce. V tomto vyrozumění bylo uvedeno, že výši nákladů exekuce a nákladů oprávněného

soudní exekutor určí v příkazu k úhradě nákladů exekuce. Náklady oprávněného se předběžně stanovují v částce 484 Kč a náklady exekuce se předběžně stanovují v částce 7 865 Kč.

Krajský soud konstatuje, že žalovaný ke svému vyjádření nepředložil správní spis. Žalovaný předložil toliko výpisy z listů vlastnictví, na nichž má žalobce a jeho manželka evidovány nemovitosti. Tyto výpisy byly z hlediska předmětu řízení irelevantní. Krajský soud si pro řízení neobstaral spis soudního exekutora, neboť to nebylo k posouzení věci v mezích žalobního návrhu třeba. Krajskému soudu postačovaly listiny, které ve věci předložil žalobce.

Krajský soud posoudil žalobu v mezích žalobních bodů. Vzhledem k tomu, že žalobce usiloval o deklaratorní určení toho, že zásah byl nezákonný, vycházel krajský soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu (§ 87 odst. 1, věta za středníkem s. ř. s.). Krajský soud rozhodl ve věci při jednání dne 3. 5. 2017.

Žaloba je důvodná.

Předně krajský soud konstatuje, že se s ohledem na žalobní petit zabýval zákonností postupu žalovaného při volbě způsobu vymáhání nedoplatku na pokutě. Posuzoval tudíž zákonnost úkonu, kterým byl navržen soudní exekutor, aby provedl vymození pokuty uložené správním rozhodnutím. Volba způsobu vymáhání nedoplatku byla jednorázovým úkonem, který byl učiněn dne 6. 1. 2017 podáním návrhu na exekuci prostřednictvím „oprávněného“ města Prachatice. Tento úkon byl proveden a v době rozhodování krajského soudu byl již odeznělý, proto se žalobce domáhal určení jeho nezákonnosti deklaratorním výrokem soudu.

Krajský soud se nejprve zabýval obranou žalovaného, který tvrdil, že není pasivně věcně legitimován, neboť zásah neprovedl, že návrh na exekuci podalo město Prachatice z pozice oprávněného. Krajský soud posoudil, že žalobce správně zažaloval Městský úřad Prachatice, neboť tento orgán vydal rozhodnutí o uložení pokutě a podle § 106 odst. 2 správního řádu byl výlučným exekučním správním orgánem, který byl oprávněn a zároveň povinen uloženou pokutu po žalobci vymáhat. Pokud žalovaný jakožto výlučný exekuční správní orgán rezignoval na svou povinnost vymáhat uloženou pokutu a zcela upustil od předvídaného veřejnoprávního postupu při vymáhání takové pokuty a nechal, aby samotné město Prachatice jakožto domnělý „oprávněný“ z uložení pokuty podalo v podstatě soukromoprávní návrh na vymození pohledávky, pak je toto jednání města Prachatice zcela přičitatelné exekučnímu správnímu orgánu, a proto krajský soud jednal s Městským úřadem Prachatice jakožto se žalovaným.

Je třeba konstatovat, že ačkoliv je pokuta uložena orgánem obce podle § 13 odst. 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, příjmem obce, neznamená to, že obec je tzv. oprávněnou osobou k jejímu vymáhání. Podle § 106 odst. 2 správního řádu je věcně příslušným exekučním správním orgánem k vymáhání peněžitých plnění uložených v rozhodnutích ten správní orgán, který peněžitá plnění uložil rozhodnutím v prvním stupni. Exekučním správním orgánem byl tudíž výlučně žalovaný a ten byl povinen iniciovat exekuce na peněžitá plnění vůči žalobci.

Z § 106 odst. 2 správního řádu vyplývá, že exekuci je příslušný provést buď přímo správní orgán, který vydal rozhodnutí o uložení pokuty v prvním stupni sám nebo je oprávněn požádat obecného správce daně místně příslušného podle zvláštního zákona k provedení takové exekuce. Takovým obecným správcem daně je podle aktuální právní úpravy místně

příslušný celní úřad. Podle § 106 odst. 3 správního řádu je exekuční správní orgán při exekuci na peněžitá plnění povinen postupovat podle daňového řádu.

Krajský soud doplňuje, že město Prachatice nebylo podle § 105 odst. 1 písm. b) správního řádu osobou oprávněnou z exekučního titulu (příkazu o uložení pokuty), která by byla oprávněna sama se obrátit podle odst. 2 citovaného ustanovení na soudního exekutora. Obec, do jejíhož rozpočtu sice směřuje uložená pokuta, není v příkazu o uložení pokuty označena jako subjekt, kterému má žalobce uhradit pokutu. Obec by byla osobou oprávněnou podle § 105 odst. 2 písm. b) správního řádu např. v situaci, kdy by v rozhodnutí správního orgánu byla označena jako poškozená např. z titulu náhrady škody a bylo by výslovně uloženo přestupci, aby osobě poškozené uhradil přesně stanovenou a vyčíslenou škodu. Taková situace však nenastala.

Dále krajský soud podotýká, že § 105 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 105 odst. 2 správního řádu, ze kterého by mohlo vyplývat, že i správní orgán, který rozhodnutí vydal (tj. exekuční správní orgán), je oprávněn požádat o vymození pokuty uložené správním rozhodnutím taktéž soud či soudního exekutora, je částečně obsoletní a částečně jej nelze aplikovat bez souvislosti s daňovým řádem. Jak se podává z publikace M. Kopecký, P. Průcha, P. Havlan a J. Janeček: Zákon o obcích (č. 128/2000 Sb.) – Komentář. Praha: Wolters Kluwer (ČR), 2015, k § 149: „Podle § 105 odst. 2 spr. řádu správní orgán, který vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo schválil smír, může o provedení exekuce „požádat též soud nebo soudního exekutora“. Zákonodárce opomněl toto ustanovení novelizovat v souvislosti s novelou o. s. ř. provedenou zákonem č. 293/2013 Sb. S účinností od 1. 1. 2014 platí podle § 251 odst. 1 věty druhé o. s. ř., že „soud nařizuje a provádí výkon rozhodnutí s výjimkou titulu, který se vykonává ve správním nebo daňovém řízení“, a podle § 251 odst. 2 o. s. ř. platí, že „je-li k soudu podán návrh na výkon titulu, který se vykonává ve správním nebo daňovém řízení, soud návrh odmítne“. V případě rozhodnutí, která lze exekvovat podle správního řádu nebo daňového řádu, nelze tedy od 1. 1. 2014 podat návrh podle občanského soudního řádu na soudní výkon rozhodnutí.“ Výkon správních rozhodnutí za pomoci soudu je tedy vyloučen. Výkon správních rozhodnutí soudním exekutorem vyloučen není [veřejnoprávní rozhodnutí je exekučním titulem podle § 40 odst. 1 písm. e) exekučního řádu], ovšem soudní exekutor může být osloven exekučním správním orgánem podle § 175 odst. 1 daňového řádu pouze v případě, že jsou splněny podmínky podle § 175 odst. 2 daňového řádu, nebo podle § 105 odst. 2 správního řádu v případě exekucí na nepeněžitá plnění.

Jinými slovy řečeno, ačkoliv je obec podle § 147 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, oprávněna vybírat a vymáhat pokuty, je tak povinna činit prostřednictvím svých vlastních orgánů, tj. prostřednictvím exekučního správního orgánu, kterým je v tomto případě Městský úřad Prachatice (§ 106 odst. 2 správního řádu). Exekuční správní orgán provede exekuci na peněžitá plnění podle pravidel obsažených v daňovém řádu, tzn. že je povinen postupovat podle § 175 daňového řádu (§ 106 odst. 3 správního řádu).

Podle § 175 odst. 1 daňového řádu platí, že správce daně může vymáhat nedoplatek daňovou exekucí nebo zabezpečit vymáhání nedoplatku prostřednictvím soudního exekutora, popřípadě jej uplatnit v insolvenčním řízení nebo přihlásit jej do veřejné dražby.

Podle § 175 odst. 2 daňového řádu správce daně zvolí způsob vymáhání nedoplatku tak, aby výše nákladů spojených s vymáháním, které bude daňový subjekt povinen uhradit, nebyla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku.

K postupu exekučního správního orgánu podle § 175 daňového řádu se již obsírně vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 7. 2015, č. j. 8 As 143/2014 – 47, s jehož závěry se krajský soud zcela ztotožňuje, a proto je v dalším textu cituje. Nejvyšší správní soud uvedl, že „výkon rozhodnutí probíhá v rámci tzv. dělené správy (§ 161 daňového řádu). Prováděl-li by žalovaný 2) výkon rozhodnutí sám (tzv. procesní dělená správa), tzn., nepožádal-li by o výkon místně příslušný celní úřad, byl by v tomto rozsahu správcem daně (§ 161 odst. 2 daňového řádu). Podle § 175 odst. 1 daňového řádu správce daně může vymáhat nedoplatek daňovou exekucí nebo zabezpečit vymáhání nedoplatku prostřednictvím soudního exekutora. Možnost volby mezi těmito dvěma způsoby je korigována § 175 odst. 2 daňového řádu, podle kterého správce daně „zvolí způsob vymáhání nedoplatku tak, aby výše nákladů spojených s vymáháním, které bude daňový subjekt povinen uhradit, nebyla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku.“

„Účelem tohoto ustanovení, které pro řízení o vymáhání daní upřesňuje zásadu zdrženlivosti a přiměřenosti zakotvenou obecně v § 5 odst. 3 daňového řádu, je zamezit vymáhání bagatelních nedoplateků prostřednictvím soudních exekutorů a s tím spojenému nárůstu nákladů povinných subjektů. Jedná se o speciální ustanovení vůči § 105 odst. 2 správního řádu. Zde uvedená možnost volby způsobu provedení exekuce se tak plně uplatní jen při exekuci na nepeněžitá plnění. Při exekuci na peněžitá plnění je volbu mezi vymáháním podle daňového řádu a prostřednictvím soudního exekutora vždy třeba poměřit z hlediska § 175 odst. 2 daňového řádu. Uvedené vyplývá i z důvodové zprávy k § 175 daňového řádu: „V rámci volby způsobu vymáhání by měl správce daně s přihlédnutím k nutnosti šetřit práva zúčastněných osob (zásada přiměřenosti) a k zásadě hospodárnosti, jakož i k vlastnímu personálnímu vybavení, zvolit co nejefektivnější možnost pro vymození dlužného nedoplatku. Odst. 2 v tomto ohledu stanoví výslovný požadavek na to, aby zvolený způsob vymáhání garantoval, že náklady spojené s vymáháním, které jsou přeneseny na dlužníka, nebudou ve zjevném nepoměru k výši vymáhaného nedoplatku. Předpokládá se tak změna praxe správců daně (zejména v rámci dělené správy), kteří ve snaze zjednodušit si práci opomíjejí základní principy, na nichž je veřejná správa postavena. Mělo by tak dojít k zamezení případů, kdy na vymáhání bagatelního nedoplatku je povolán soukromý exekutor, u nějž se minimální výše nákladů pohybuje v řádech tisíců korun, ačkoliv lze zajistit vymáhání nedoplatku vlastními silami nebo předáním správci daně příslušnému vymáhat nedoplatek v rámci dělené správy (v současnosti celnímu úřadu), tedy způsoby pro dlužníka výrazně příznivějšími. V tomto ohledu jde o speciální úpravu k § 105 odst. 2 správního řádu, která v kontextu toho, že exekuce na peněžitá plnění je svěřena daňovému řádu, bude dopadat toliko na exekuce nepeněžitě.“

Z uvedeného vyplývá, že exekuční správní orgán byl povinen při výběru způsobu vymáhání peněžité povinnosti žalobce vážit a volit takový způsob, aby výše nákladů, které bude daňový subjekt povinen uhradit, nebyly ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku. Tato otázka musí být vždy posuzována individuálně pro každý konkrétní případ. V daném případě šlo o částku 3 000 Kč (pokuta podle příkazu). Ve vyrozumění o zahájení exekuce ze dne 8. 2. 2017 byl žalobce vyrozuměn, že náklady exekuce zřejmě dosáhnou částky 7 865 Kč a náklady oprávněného částku 484 Kč. Předpokládané náklady na vymození uložené pokuty ve výši 3 000 Kč prostřednictvím soudního exekutora byly předběžně stanoveny v celkové výši 8 349 Kč.

Částka 8 349 Kč tak potenciálně představovala náklady spojené s vymáháním prostřednictvím soudního exekutora k okamžiku rozhodování žalovaného o vhodném způsobu

vymáhání uložené pokuty. Jednalo se náklady, jejichž výše se blížila trojnásobku dlužné částky. Jak obdobně konstatoval Nejvyšší správní soud v již citovaném rozsudku, taková výše nákladů, která dosahuje téměř trojnásobku jistiny, je ve zjevném nepoměru k výši dlužné částky. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku taktéž konstatoval, že „*přestože volba způsobu vymáhání není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., povinnost zvolit způsob co nejméně zatěžující povinný subjekt není pouhou proklamací bez normativního obsahu (srov. Baxa, J.; Dráb, O.; Kaniová, L.; Lavický, P.; Schillerová, A.; Šimek, K.; Žižková, M. Daňový řád. Komentář. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011). Pokud správní orgán poruší svou povinnost a pověří vymáháním soudního exekutora, přestože náklady spojené s tímto způsobem vymáhání budou ve zjevném nepoměru k výši dlužné částky, dopustí se nezákonného zásahu, proti kterému je přípustná ochrana podle § 82 a násl. s. ř. s.*“

S ohledem na vše shora uvedené krajský soud shledal, že pojmové znaky nezákonného zásahu podle § 82 s. ř. s. byly naplněny, neboť exekuční správní orgán (resp. město Prachatice, jehož jednání je zcela přičitatelné exekučnímu správnímu orgánu) svým nezákonným postupem, který byl v rozporu s § 106 odst. 2 a 3 správního řádu a § 175 odst. 2 daňového řádu žalobce přímo zkrátil na jeho právech a tento zásah byl zaměřen přímo vůči němu.

Pokud jde o námitky žalovaného, že volba soudního exekutora představuje efektivní způsob pro vymození pohledávky a že Městský úřad Prachatice nemá personální a materiální vybavení, aby exekuci vykonával sám, nelze než uvést, že právní názor Nejvyššího správního soudu byl vysvětlen jednoznačně. Krajský soud se s tímto náhledem na věc ztotožnil. Efektivita použití soudního exekutora není v této souvislosti relevantním argumentem a stejně tak ani námitka nedostatečnosti personálního a materiálního vybavení. Pokud má Městský úřad Prachatice za to, že není s to sám jakožto exekuční správní orgán vymáhat peněžité povinnosti uložené na základě vlastních rozhodnutí, pak může využít předvídaného postupu a požádat o exekuci celní úřad. Krajský soud podotýká, že citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu se týká postupu všech exekučních správních orgánů bez ohledu na jejich velikost a aparát toho kterého úřadu.

Žalovaný dále namítal, že žalobce dlužnou částku uhradil v zahájeném exekučním řízení soudnímu exekutorovi dobrovolně a tím se snížily náklady exekuce na částku 3 932,50 Kč s DPH, což podle žalovaného již nejsou náklady jsoucí ve zjevném nepoměru k vymáhané částce. K tomu lze uvést toliko to, že pro krajský soud byl rozhodný stav v době, kdy k nezákonnému zásahu došlo, tj. k datu 6. 1. 2017, resp. 8. 2. 2017, kdy byl v důsledku postupu exekučního správního orgánu žalobce vyrozuměn o tom, že předpokládané náklady exekuce přesáhnou částku 8 000 Kč. Tato částka byla rozhodná pro krajský soud při poměrování toho, zda byla či nebyla ve zjevném nepoměru k vymáhané částce. Obdobně věc posuzoval i Nejvyšší správní soud v již citovaném rozsudku, když uvedl, že „*náklady spojené s vymáháním prostřednictvím soudního exekutora tedy představovaly k okamžiku rozhodování žalovaného o vhodném způsobu vymáhání potenciálně částku 7865 Kč, tj. více než trojnásobek dlužné částky. Taková výše nákladů je ve zjevném nepoměru k výši dlužné částky.*“ (podtržení doplněno krajským soudem).

Obdobně je pro krajský soud zcela irelevantní argumentace žalovaného o tom, že byl snížen exekutorský tarif (vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem). Jak již bylo uvedeno, pro krajský soud byl rozhodný stav exekutorského tarifu v době,

kdy k nezákonnému zásahu došlo. Snížení exekutorského tarifu bylo nastoleno až s účinností od 1. 4. 2017, tzn. jde o okolnost, která není pro rozhodování krajského soudu v této věci jakkoliv významná, neboť rozhodoval podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době, kdy došlo k nezákonnému zásahu. Pokud na jednání žalovaný poukazoval na to, že došlo ke snížení exekutorského tarifu od 1. 1. 2013 ve vztahu k částce hrazené na nákladech exekuce v případě dobrovolného splnění exekuce, a proto podle něj nelze aplikovat shora citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu, který vycházel ze stavu před touto novelou, pak je to opět argumentace, která nemá na věc žádný vliv. Rozhodná byla ta částka nákladů, která potenciálně v době volby způsobu provedení exekuce vyplývala z platného exekutorského tarifu. S možností dobrovolného uhrazení nebylo lze počítat, takový vývoj exekučního řízení se nedá předvídat. Ostatně Nejvyšší správní soud taktéž v citovaném rozsudku výši nákladů při dobrovolném uhrazení nedoplatku nikterak nebral v potaz. Rozhodující pro posouzení nezákonnosti zásahu je ten okamžik, kdy se žalovaný rozhodl, že provede exekuci cestou soudního exekutora. V tom okamžiku byl povinen zvážit poměr potenciálních nákladů s výší nedoplatku. Krajský soud pouze doplňuje, že pokud by byla exekuce provedena v souladu se správním a daňovým řádem, tak by v případě vymáhání nedoplatku ve výši 3 000 Kč činila výše nákladů podle § 183 odst. 1 daňového řádu částku 500 Kč.

Pokud jde o žalovaným odkazovaný náleze Ústavního soudu ze dne 14. 3. 2013, sp. zn. II. ÚS 376/12, pak ten byl Nejvyšším správním soudem v již odkazovaném rozsudku citován v souvislosti s tím, že se Magistrát města Olomouc nechal v exekučním řízení zastoupit advokátem. Taková situace v nyní projednávané věci sice taktéž nastala, neboť exekuční návrh podávalo město prostřednictvím advokáta, nicméně tento postup nebyl žalobcem v žalobě napaden, a proto se jím krajský soud nezabýval. Za nezákonný označil tento postup žalovaného zástupce žalobce poprvé až na jednání; přitom s touto svou námitkou nespojil návrh na změnu žaloby či úpravu petitu žaloby. Uvedenou námitku posoudil krajský soud jako opožděnou, neboť byla vznesena po uplynutí subjektivní dvouměsíční lhůty k podání zásahového žaloby, a proto ji nehodnotil.

Pokud jde o žalobcem tvrzený psychický nátlak ze strany exekutora, tak to je tvrzení pro toto řízení irelevantní, neboť krajský soud není povolán k přezkumu postupu exekutora v rámci prováděné exekuce. Soudní exekutor vystupuje při exekuci jako orgán soudní moci v širším slova smyslu, zatímco krajský soud se může zabývat toliko nezákonnými zásahy správních orgánů tak, jak jsou vymezeny v § 4 odst. 1 písm. a) ve spojení s písm. c) s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2011, č. j. 5 Aps 6/2011 – 85, publ. pod č. 2482/2012 Sb. NSS). Pouze nad rámec krajský soud podotýká, že postup soudního exekutora byl nesprávný, když ve vyrozumění o zahájení exekuce sdělil žalobci, že bude vymáhána částka 3 000 Kč s příslušenstvím. V případě pokut uložených rozhodnutími správních orgánů nelze úroky z prodlení vymáhat (§ 253 odst. 3 daňového řádu).

Závěrem krajský soud shrnuje, že se žalovaný dopustil nezákonného zásahu vůči žalobci tím, že zvolil způsob vymáhání uložené pokuty, který byl v rozporu s § 106 odst. 2 a 3 správního řádu a v rozporu s § 175 odst. 2 daňového řádu. Krajský soud proto v souladu s § 87 odst. 2 s. ř. s. deklaratorně určil, že již odeznlý zásah žalovaného byl nezákonný.

Deklaratorní určení, že postup žalovaného při volbě způsobu vymáhání pokuty uložené správním rozhodnutím byl nezákonný, nemůže již nic změnit na proběhlém způsobu vymáhání uložené pokuty, ovšem může představovat titul pro žalobce k náhradě škody, která mu vznikla nezákonným postupem žalovaného. V tom případě by se však počítalo se škodou

reálně vzniklou, nikoliv se škodou potenciální, která fakticky jako celek nevznikla, neboť žalobce uhradil exekuci a snížené exekuční náklady dobrovolně.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný, který neměl v soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Pokud jde o procesně úspěšného žalobce, v jeho případě náklady zastoupení spočívají v odměně za tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, účast na jednání před soudem) celkem v částce 9 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d), g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů] a v náhradě hotových výdajů za tři úkony právní služby v částce 900 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky); celkem tedy 10 200 Kč. Dále krajský soud jako součást náhrady nákladů řízení přiznal žalobci částku 1 773 Kč na základě § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu jako náhradu na cestovní výdaje advokáta za jízdné z Prahy do Českých Budějovic a zpět uskutečněné dne 3. 5. 2017 za účelem účasti na soudním jednáním osobním vozidlem Toyota Corolla, na celkovou vzdálenost 316 km, při spotřebě 5,8 l/100 km, průměrné ceně benzínu 95 oktanů 29,50 Kč/l a při sazbě základní náhrady 3,90 Kč na 1 km jízdy osobním automobilem, a dále náhradu ve výši 800 Kč za promeškaný čas strávený na cestě k jednání soudu a zpět v rozsahu 2 x 1 hod. 52 minut, tj. celkem 3 hodiny a 44 minut, tj. osm započatých půlhodin [§ 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 téže vyhlášky].

Náklady zastoupení tak činí 12 773 Kč. Vzhledem k tomu, že advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho nárok o částku odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně činí 2 682 Kč. Celkem jde tedy o částku 15 455 Kč. K této částce se dále připočítává zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč.

Celkovou částku náhrady nákladů řízení ve výši 17 455 Kč je žalovaný povinen zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Krajský soud v Českých Budějovicích
dne 3. května 2017

JUDr. Marie Trnková v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Sládková Blanka